

SPRAWOZDANIE Z KONFERENCJI „OPACTWO CYSTERSKIE W PARADYŻU — JEGO ROLA W DZIEJACH I KULTURZE POGRANICZA” PARADYŻ – ZIELONA GÓRA 5 GRUDNIA 2001 ROKU

Pod koniec 2001 r. Instytut Historii Uniwersytetu Zielonogórskiego oraz Wyższe Seminarium Duchowne w Paradyżu zorganizowały konferencję poświęconą historii opactwa cystersów w Paradyżu i jego roli w dziejach i kulturze pogranicza. Po sesjach w Mogile¹, Koronowie² oraz Pelplinie³ było to kolejne w ostatnich latach sympozjum dotyczące dziejów zakonu cystersów i należącym do tej wspólnoty klasztorom, które w średniowieczu i czasach nowożytnych ufundowano na ziemiach polskich.

Sympozjum poświęcone dziejom klasztoru paradyckiego odbyło się w dniu 5 grudnia 2001 r. Przybyłych referentów i gości powitał rektor miejscowego Seminarium ks. dr Ryszard Tomczak. W przedpołudniowej części konferencji jako pierwszy zabrał głos ks. prof. dr hab. Józef Swastek (Wrocław), który przedstawił ze-

---

¹ Cystersi w społeczeństwie Europy Środkowej, Poznań–Kraków–Mogila 5–10 października 1998 r.; por. *Cystersi w społeczeństwie Europy Środkowej*, red. A. M. Wyrwa i J. Dobosz, Poznań 2000.

² Opactwo w Byszewie–Koronowie na tle działalności kulturowej cystersów na Kujawach i Pomorzu Wschodnim. W 750-lecie przybycia cystersów do Pomorza, Koronowo 11–13 maja 2000 r.; por. *Cystersi na Kujawach i na Pomorzu*, Kraków 2001 (NP t. 96:2001).

³ Kulturotwórcza rola cystersów na Kociewiu. 725 rocznica powstania opactwa w Pelplinie, Pelplin 21–23 września 2001 r.

brany dzieje opactwa w Paradyżu pod rządami opatów narodowości polskiej. Następnie głos zabrał prof. dr Winfried Schich (Berlin) — w swoim wystąpieniu omówił on i porównał fundację oraz uposażenie klasztorów będących filiami opactwa w Lehninie, wśród nich także klasztoru w Paradyżu. Kolejnym referentem był ks. dr Jarosław Stoś (Paradyż–Warszawa), który uczestnikom sesji przybliżył poglądy cystersa Jakuba z Paradyża, zwłaszcza zaś jego stosunek do scholastyki. W referacie prof. dr hab. Edward Rymara (Szczecin) została omówiona sprawa posiadłości cysterskich w zachodniej części Ziemi Lubuskiej oraz związku gospodarcze łączące klasztor z okolicami średniowiecznego Gorzowa. Ostatnie w tej części obrad wystąpienie dr Krzysztofa Kaczmarka (Poznań) poświęcone było nekrologowi opactwa w Paradyżu.

Po przerwie, w czasie której uczestnicy sesji mieli możliwość zwiedzenia zespołu pocysterkiego, głos zabrał dr Roman Stelmach (Wrocław), który przedstawił dokumenty dotyczące dziejów opactwa paradyskiego przechowywane w Archiwum Państwowym we Wrocławiu. Prof. dr hab. Marek Cetwiński (Częstochowa) przypomniał zebrany kontakty, jakie ze średniowieczną Wielkopolską utrzymywali mnisi z klasztoru w Henrykowie. Kolejny referat wygłoszony przez dr Joannę Karczewską (Zielona Góra) poświęcony był kontaktom majątkowym klasztoru w Paradyżu i rycerstwa wielkopolskiego w XIII w. Konferencję zakończyły wystąpienia dr Janusza Pietrzaka oraz mgr Aleksandra Andrzejewskiego (Łódź), dotyczące przeprowadzonych w Paradyżu badań archeologicznych oraz architektury zespołu klasztorowego.